КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти

«УПРАВЛІННЯ КЛАСОМ: ЯК ОРГАНІЗУВАТИ ЕФЕКТИВНУ РОБОТУ У ГРУПАХ НА УРОЦІ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №8 від 21.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ЛОЇК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №6 від 1.10.2026р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробниця: к.політ.н., доцентка кафедри освітньої політики Чушак Христина Ярославівна.

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій).

Термін дії програми: 01.01.2027 - 01.01.2032

Рецензенти:
Сливка Євгенія Миколаївна, старша викладачка кафедри педагогіки КЗ ЛОР ЛОІППО.
Березовська Галина Петрівна, заступниця директора з навчально-виховної роботи, Дублянський опорний ліцей імені Героя України Анатолія Жаловаги Львівської міської ради.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми.

Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти та реалізація компетентнісного підходу в 5–9 класах вимагають від учителя переходу від традиційного фронтального навчання до інтерактивних та діяльнісних форм організації освітнього процесу.

Групова робота є одним із найпотужніших інструментів формування наскрізних умінь підлітків: співпраці, критичного мислення, ефективної комунікації та ін. Водночас у реальній шкільній практиці вчителі стикаються із низькою залученістю окремих учнів, труднощами в дисципліні під час групової роботи, формальним розподілом ролей та складністю оцінювання командної роботи. Окрім цього, сучасний учитель часто працює в умовах змішаного / дистанційного навчання. Групова робота у цифровому середовищі можлива й ефективна - цьому просто треба навчитися.

Ця програма пропонує практичний алгоритм трансформації групової роботи із «хаосу в класі» на керований, результативний та мотивувальний процес, підкріплений сучасними техніками фасилітації та цифровими інструментами.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредита ЄКТС).

Особливості реалізації програми: немає.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогів щодо ефективного управління класом під час організації групової діяльності, добору стратегій формування груп, розподілу ролей, розробки критеріїв оцінювання роботи в групі.

Завдання підвищення кваліфікації:

- проаналізувати переваги роботи у малих групах для розвитку наскрізних компетентностей здобувачів освіти;
- розвивати у педагогів розуміння суб'єкт-суб'єктної взаємодії;
- допомогти педагогам розвивати в учнів уміння працювати в команді;
- розвинути здатність педагогів розробляти інструменти для оцінювання як індивідуального внеску, так і спільного продукту групи;
- навчити використовувати онлайн-сервіси для організації групової роботи в цифровому середовищі.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/ набуватимуться:

А2. Предметно-методична компетентність;
А3. Інформаційно-цифрова компетентність;
Г2. Організаційна компетентність.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

слухач/слухачка курсів:

- створює умови для формування і розвитку в здобувачів освіти наскрізних умінь (А2.2.У1) через роботу в малих групах;
- застосовує різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти (Г2.2.У2), зокрема, роботу в малих групах.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об’єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за системою “зараховано - не зараховано” після виконання передбачених Програмою авторських завдань та проходження тестування на платформі Moodle КЗ ЛОР ЛОІППО.

У випадку, якщо пропущено понад 50% навчального часу, передбаченого програмою підвищення кваліфікації, документ про підвищення кваліфікації не видається.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з двох модулів та шести взаємопов'язаних тем. Програмою передбачено виконання практичної (випускної) роботи: створення сценарію уроку зі застосуванням роботи у малих групах в умовах очного та дистанційного навчання (оцінюється за системою "зараховано - не зараховано"). На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 10 питань. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу на "зараховано" та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 15 год, з них 2 год – лекційні заняття, 10 год – практичні заняття, 3 год – самостійна робота, включно з 1 год на контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
МОДУЛЬ 1. Робота в малих групах при очному навчанні					
Організаційно-інтеграційне заняття		1			1
Тема 1.1. Робота в малих групах як один із способів реалізації діяльнісного підходу. Як формулювати завдання для роботи у малих групах.	1				1
Тема 1.2. Засади роботи в малих групах. Ролі в групі.		2			4
Тема 1.3. Формування груп.	1	1			

Поширені виклики при організації групової роботи та шляхи їх подолання.					
Тема 1.4. Розвиток та оцінювання наскрізних умінь учнів під час роботи в групах.		2			2
Разом за модулем:	**2**	**6**	**0**	**0**	**8**
МОДУЛЬ 2. Робота в малих групах у цифровому середовищі					
Тема 2.1. Управління груповою роботою в цифровому середовищі.		1			1
Тема 2.2. Цифрові застосунки для роботи в групах в умовах дистанційного / змішаного навчання.		3			3
Випускна робота. Розробка сценарію уроку.			2		2
Разом за модулем:	**0**	**4**	**2**	**0**	**6**
Підсумкові заходи				**1**	**2**
Усього:	**2**	**10**	**2**	**1**	**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Робота в малих групах при очному навчанні.

Організаційно-інтеграційне заняття.

Реєстрація учасників. Ознайомлення з регламентом та правилами навчання на курсі. Структура та очікувані навчальні результати програми. Формулювання власного запиту й обговорення персональних очікувань від навчання. Актуалізація попереднього досвіду слухачів та виявлення конкретних навчальних потреб.

Тема 1.1. Робота в малих групах як один із способів реалізації діяльнісного підходу.

Засади діяльнісного підходу. Робота в малих групах як конструювання власних знань і досвіду через дію та співпрацю. Чому саме групова взаємодія стимулює критичне мислення, дослідницьку активність та соціалізацію здобувачів освіти Як формулювати завдання для роботи у малих групах. Механіка роботи в малих групах. Роль вчителя при організації та проведенні роботи в малих групах.

Тема 1.2. Засади роботи в малих групах. Ролі в групі.

Засади та правила організації роботи в малих групах. Правила взаємодії учнів у групі. Ролі в групах. Характеристика та призначення основних ролей (фасилітатор, тайм-кіпер, доповідач, секретар/протоколіст, «критичний товариш», генератор ідей та ін.). Ротація ролей: методика забезпечення рівних можливостей для кожного учня щодо спробувати себе в різних соціальних функціях.

Тема 1.3. Поширені виклики при організації групової роботи та шляхи їх подолання.

Стратегії об’єднання в групи: гомогенне vs гетерогенне комплектування, випадковий вибір, за інтересами, за рівнем підготовки та ін. Огляд інструментів швидкого об'єднання (картки, пазли, цифровий рандомайзер та ін.). Інструменти м’якого керування шумом та увагою без крику (сигнали, візуальні таймери, системи умовних знаків). Етапи роботи (формування груп, інструктаж, діяльність, дебрифінг). Педагогічний вплив на “складних” учасників групи.

Тема 1.4. Розвиток та оцінювання наскрізних умінь учнів під час роботи в групах.

Робота в малих групах як інструмент розвитку автономії учнів. Розвиток наскрізних умінь учнів через роботу у групах. Інтеграція формувального оцінювання: розробка критеріїв оцінювання як самого процесу співпраці, так і кінцевого продукту групової діяльності. Само- та взаємооцінювання при роботі в групі. Використання чек-листів, рубрик, методик зворотного зв’язку, інструментів розвитку рефлексії в учнів.

Модуль 2. Робота в малих групах у цифровому середовищі.

Тема 2.1. Управління груповою роботою в цифровому середовищі.

Специфіка онлайн-фасилітації: організація сесійних залів у Zoom. Віддалений моніторинг діяльності груп. Цифрова етика та культура мережевого спілкування: правила поведінки під час синхронного та асинхронного онлайн-уроку.

Тема 2.2. Цифрові застосунки для роботи в групах в умовах дистанційного / змішаного навчання.

Огляд та практичне апробування цифрових інструментів. Створення спільного робочого середовища. Віртуальні дошки: Padlet, Miro. Можливості Google Workspace (Docs, Slides). Інтерактивне опитування та зворотний зв'язок.
Модифікація традиційних вправ під цифрові інструменти, онлайн-дошки. Диференціація завдань для груп через цифрові підказки, інтерактивні схеми та робочі аркуші.

Контрольні заходи:
Випускна робота: підсумкова практична робота
Цей вид діяльності орієнтований на підсумовування та синтез курсу.

Підсумкове тестування
Підсумкове тестування за темами курсу: 10 тестових завдань закритої форми з вибором однієї правильної відповіді. Зміст питань: методологія діяльнісного підходу, принципи розподілу ролей, подолання викликів групової роботи, цифрова етику, оцінювання наскрізних умінь.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань.
Розробити сценарій уроку із використанням роботи в малих групах.
Мета: синтез та практична аплікація набутих знань і навичок через розробку власного навчального матеріалу.
Структура випускної роботи:

- **Сценарій фрагмента уроку для очного навчання:** план-конспект, що містить групове завдання, визначені ролі учнів, регламент та інструкцію.
- **Модифікація для дистанційного/змішаного навчання:** адаптована версія того самого завдання для сесійних залів із зазначенням конкретного цифрового інструменту (Padlet, Miro, Google Docs тощо) та інструкцією для роботи в цифровому середовищі.
- **Інструмент оцінювання:** розроблений чек-лист, рубрика або форма само-/взаємооцінювання наскрізних умінь та співпраці в групі.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України про освіту (2017): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
2. Закон України про повну загальну середню освіту (2020): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
3. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225.

4. Державний стандарт базової середньої освіти (2021): https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898 (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898).
5. Державний стандарт профільної середньої освіти (2024): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 6 серпня 2026 р. № 1000).
6. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатаів навчання учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти" № 1427 від 14.08.2026: https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultataiv-navchannia-uchniv-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity
7. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів" № 722 від 04.05.2026: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-26#Text
8. Постанова КМУ "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо державних стандартів закладів загальної середньої освіти" від 6 серпня 2026 р. № 1000: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1000-2026-%D0%BF#Text

Основна література:

1. Паркер Рейчел, Томсен Бо Ст'єрнт. Діяльнісний підхід у школі. Біла книга: https://rada.info/upload/users_files/45656012/39527fd0a3236756d5f01c406ef5b7cc.pdf
2. Платформа «Освіта для життя»: https://educationforlife.mon.gov.ua/
3. Як навчати в цифровому світі: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/how-to-teach-in-a-digital-world

Додаткова література:

1. Jodi Wahlberg. How to Make Group Work Work: https://www.edutopia.org/article/student-group-work/
2. Implementing Group Work in the Classroom: https://uwaterloo.ca/centre-for-teaching-excellence/catalogs/tip-sheets/implementing-group-work-classroom